

**ANNELI
KANTO**

**KAIVA-
TUT**

**CRIME
TIME**

Anneli Kanto

Kaivatut

Näkijä 3

**CRIME
TIME**

© Anneli Kanto 2024
CrimeTime-kirjat julkaisee Docendo
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Kannen kuva Olga Veselovskaya
Kansi Jarkko Lemetyinen
Taitto Noora Ohvo

ISBN 978-952-382-762-2
Painettu EU:ssa

Kansainväliset ISAF-joukot aloittivat vetäytymisensä Afganistanista 2014, ja maan turvallisuuden valvonnan tuli vähitellen siirtyä maan omalle armeijalle. Tapahtumat sijoittuvat tähän aikaan.

1.

Elli Nurmikunnas, taiteilija- ja työnimeltään Noora Näkijä, seisoj Helsinkiin päärautatieasemalla ja odotti pohjoisesta saapuvaa juna. Hän ei odottanut yksin vaan hänen vierellään seisoj tyylikkäästi pukeutunut Hanna Silvennoinen, joka sitkeästi sinnitteli selvänäkijän ystävänä huolimatta tämän sosiaalisesta kyvyttömyydestä ja ystävyysuhteen yksipuolisuudesta. Jos Hanna ei olisi pitänyt yllä yhteyksiä, ystävyys olisi kuivahtanut nopeasti. Hanna soitti ja kutsui elokuvaan, teatteriin, konserttiin ja kahville. Noora otti kutsun vastaan, mutta hänen mieleensä ei juolahtanut pyytää Hannaa kahville tai kävelyille siitä huolimatta, että Hanna oli ainoa ihminen, jota hän saattoi nimittää ystäväkseen.

Elokuu oli ollut hämmästyttävän lämmin, suorastaan helteinen. Kouluaijana Nooran luona asuva lukiolais-tyttö Aava oli viestitellyt kesän mittaan kotiseudultaan Lapista, että kuumuutta ja hyttysiä oli riittänyt ja porot olivat olleet hermostuneita. Aava oli viettänyt koko kesän ystävänsä Suvin isän ja isovanhempien luona Tunturi-Lapissa. Tytöt olivat myös ansainneet pientä tienestii

matkamuistomyymälässä, mistä seikasta Aava tuntui olevan tohkeissaan. Kesä oli muutenkin ollut mukava, ja pian alkaisi toinen vuosi helsinkiläisessä lukiossa. Aava vaikutti iloiselta ja toiveikkaalta.

Noora ihmetteli mielessään, miten juohevasti yhteiselo teinitytön kanssa oli sujunut ensimmäiset puoli vuotta sen jälkeen kun hän oli puoliksi vahingossa lupautunut tytön huoltajaksi. Aava oli ollut hiljainen ja sopeutuvainen. Hän ei kapinoinut, ei juonut viinaa tai käyttänyt huumeita, ei ollut nenäkäs eikä jättänyt vaatteitaan lojumaan sinne tänne. Hän oli siisti, kohtelias ja avulias.

Vieraskoreutta, alkukankeutta, Noora epäili. Toisaalta yhteisasuminen oli tarkoitettukin vain välivaiheeksi, kunnes Aava pääsisi jaloilleen ja voisi etsiä opiskelija-asunnon. Tytön läsnäolo oli häirinnyt kummallisen vähän. Aava oli päivät koulussa, iltaisin luki kokeisiin tai teki tehtäviään.

Kämppekaveruuden myötä Aavalle oli täytynyt paljastaa Nooran kaksi olomuotoa, punatukkainen, uhkeamuotoinen selvänäkijän työminä ja huomaamaton, väritön arkiminä. Tyttö ei näyttänyt hämmentyvän tästä kaksinaisuudesta vaan ymmärsi ammatin vaatimukset.

He olivat jakaneet sopuisasti Nooran asunnon, joka oli suurikokoinen kolmio kantakaupungin arvotalossa. Aavan majoittuminen tarkoitti, että näkijä oli joutunut luopumaan työhuoneestaan ja siirtämään kirjoituspöytänsä ja tarvikkeensa makuuhuoneeseen. Pienestä työhuoneesta oli tehty Aavalle huone. Nooran käyttöön jäi vielä samassa talossa sijaitseva pieni yksio, jota hän käytti asiakastapaamisiin.

Tyttö oli ahkeroinut koko kevään, mutta siitä huo-

limatta koulu ei ollut sujunut hyvin. Se ei ollut ihme, Noora ajatteli. Koulunvaihdos tarkoitti, ettei Aava ollut ehtinyt kirjautua kaikille tarvitsemilleen lukiokursseille. Uuden koulun tapojen opetteleminen vei sekin aikaa. Elämänmuutoksia oli ollut pohjoisen tytölle muutenkin kohtuuttoman paljon. Uusi kaupunki, uusi lukio, uudet koulukaverit, uusi asuinkumppani, uusi elämäntapa etelässä. Varmasti työllä oli myös henkisiä vammoja kadonneen äitinsä vuoksi. Aava ei kuitenkaan niistä puhunut eikä näkijä kehdannut kysellä. Ehkä aika ei ollut vielä kypsä niistä keskustelemiseen.

Selvänäkijän ammattinsa vuoksi Nooran olisi pitänyt tietää tytön vaikeudet, mutta näkemistä ei voinut määrällä. Jos ei nähnyt, ei nähnyt – paitsi jos kyseessä oli maksava asiakas ja tämän ongelmat. Silloin oli pakko nähdä. Näkijä oli varovasti ehdottanut Aavalle terapiaa ja koulupsykologia, mutta tyttö oli jyrkästi torjunut ajatuksen. Sen sijaan hän oli alkanut käydä nuorisotalon tyttöryhmässä ja tuntui saaneen sieltä jonkinlaisia ystävyiden itujakin.

Noora ajatteli hämmentyneenä, että hän oli suorastaan kaivannut tyttöä. Hänelle oli kesäiltoina monesti juolahtanut mieleen, miten mukava olisi lähteä Aavan kanssa kesäteatteriin, laivaretkelle tai syömään ulkoilmaravintolaan. Sen sijaan hänen mieleensä ei ollut juolahtanut, että samoja asioita olisi voinut tehdä Hanna Silvennoisen kanssa. Toki pohjattoman tarmokas Hanna oli kiskonut näkijää autoretkelle Tammissaareen, Suomenlinnan kesäteatteriin ja piknikille Tähtitorninmäelle.

Hannasta oli ollut paljon apua, se näkijän oli pakko

myöntää. Hanna oli itsestään selvästi syöksähtänyt näkijän avuksi, kun Aava oli muuttanut Helsinkiin. Luultavasti Hanna oli tyytyväinen, kun sai kohteen toimeliaisuudelleen, sillä rikkaan lesken kelluva luksuselämä ei Hanna Silvennoista tyydyttänyt. Hanna oli selvittänyt koulukuviot ja puhunut Aavalle paikan lähilukiossa, hän oli sukkuloinut näkijän puolesta huoltajusasioissa ja löytänyt sen tyttöryhmänkin, jonne Aava oli suostunut menemään. Hanna toimi jonkinlaisena yleisnaisena, neuvonantajana ja järjestelijänä Aavalle, ja sekä näkijä että tyttö itse hyväksyivät tilanteen.

– Nyt juna tulee, Hanna huudahti, nykäisi Nooraa ja osoitti sormellaankin ikään kuin näkijä ei olisi kyennyt omin silmin havaitsemaan suuren, vihreävalkoisen veturin vyörymistä juuri sille laiturille, jonka päässä he odottivat.

Naiset tuijottivat junasta laskeutuvia matkustajia, nuoria opiskelijoita, perheitä lapsineen, hellehattupäisiä japanilaisia turisteja, jotka vetivät matkalaukkua perässään, rinkkaa kantavia, patikoiden näköisiä miehiä. Sitten ilmestyi Aava, joka huiskutti heille iloisesti ja lähti ripeästi kävelemään eräänlaisia tätejään kohti.

Tyttö oli ruskettunut, hänen tukkansa oli pidentynyt ja vaalentunut, ja hän näytti jopa kasvaneen sentin tai kaksi. Aava näytti terveeltä ja hyvinvoivalta. Näkijä ja Hanna huokasivat helpotuksesta yhtä aikaa.

Aava ehti naisten luokse ja halasi kumpaakin nopeasti. Sitten hän pälyili ympärilleen ja kysyi:

– Eikö Mina tullutkaan?

– Mina kuka? Hanna Silvennoinen kysyi.

– Mun kaveri, Aava valisti. – Mie lähetin sille tekstarin, mutta ehkä se ei sitten päässyt.

– Nyt mennään kotiin ja juodaan tuliainkahvit. Ostin prinsessatortunkin, Hanna Silvennoinen järjesteli eikä siihen ollut kenelläkään vastaansanomista. Hanna Silvennoinen nyt vain oli ihminen, jolla oli ohjat käsissään.

Illalla, kun kuulumiset oli vaihdettu, pohjoisen poro-, Suvi- ja turistiuutiset kerrottu, purettu matkatavarat, tunnettu jälleennäkemisen iloa ja Hanna oli lähtenyt kotiinsa, Aava käpertyi nojatuoliin ja räpläsi puhelintaan.

– Mie en ymmärrä, miksi Mina ei vastaa, hän harmittelee.

Noora muisti hämärästi, että Mina oli maahanmuuttajatyttö, jonka kanssa Aava oli ystäväystynyt. Mina oli käynyt muutaman kerran kylässäkin. Pitkä, kiiltäväntumma tukka, pyöreät kasvot, tummat, aasialaiset silmät, Noora muisteli. Herttaisen mutta aran oloinen tyttö, josta oli vaikea arvata, oliko hän yksinkertainen vai oliko hänen suomen kielen taitonsa vain niin huono, ettei hän tuntenut ymmärtävän monimutkaisempia lauseita tai kysymyksiä. Tyttö piilotti osaamattomuutensa, hymyili, nyökkytteli tai hymisi vastaukseksi, vaikka näkyi, ettei hän tajunnut, mitä oli kysytty. Aava pärjäsi Nooraa paremmin ystävänsä kanssa ja osasi puhua niin selkeästi, että toinen käsitti.

– Se ei ole vastannut koko kesänä, kun mie olen sille soittanut. Eikä se ole vastannut, kun olen lähettänyt tekstareita ja messengerviestejä. Voi olla, ettei sillä ole enää puhelimesta puheaikaa, mutta olisi se voinut vastata

kirjaston tietokoneelta. Niin se on ennenkin tehnyt, jos puheaika on ollut lopussa.

Aava näytti huolestuneelta.

– Jospa se on muuttanut, näkijä ehdotti.

– Voisi se silti vastata. Mina on aina vastannut, kun ei sillä ole muita kavereita kuin mie. Mulla on tunne, että tässä on jotain pielessä.

– Soita sen kavereille tai vanhemmille.

Aava sormeili puhelintaan.

– On se joskus ollut yhden Jessin kanssa. Mutta sen puhelinnumeroa mie en tiedä.

Näkijä neuvoi, että nuorisotalon tyttöryhmässä saatetaisiin tietää. Ohjaajalta kannattaisi kysyä.

Aava nyökkäsi mutta huomautti alakuloisesti, että ryhmä ei toiminut kesällä. Se alkaisi samaan aikaan kun koulutkin, vasta viikon kuluttua.

– Kyllä Mina löytyy, kunhan koulu alkaa, näkijä lohdutti. – Täytyyhän senkin koulua käydä.

Aava pudisti päätään.

– Ei se käy koulua. Se kävi aluksi, kun se oli isänsä kanssa turvapaikanhakijana ja asui vastaanottokeskuksessa, mutta kun ne sai kielteisen päätöksen, niin Mina lopetti koulun.

Tämä oli asia, jossa olisi tarvittu Hanna Silvennoista. Maahanmuutto tai turvapaikanhaku eivät olleet näkijän osaamisaluetta.

– Miten niin eivät saaneet turvapaikkaa? näkijä ihmetteli.

– Afganistan ei ole muka turvaton maa. Amerikkalaiset pitää järjestystä ja talibanit on karkotettu. Paitsi ettei

ne ole, Aava tiesi. – Talibanit haki Minan veljeä joukkoonsa ja kun se ei lähtenyt, veli ja äiti tapettiin. Mina ja sen isä eivät olleet silloin kotona ja jäivät henkiin. Ne pakenivat Suomeen ja ovat nyt paperittomia. Ne ovat tavallaan maan alla. Niillä ei ole paikkaa täällä eikä siellä, Aava selitti asiallisesti.

– Missä he sitten asuvat? Noora kysyi ja moitti itseään, ettei ollut aiemmin kysynyt Minan taustoista. Mutta ei ollut Aavakaan kysymättä kertonut.

– Ne asuu sellaisessa siirtolapuutarhamökissä. Se on ihan kiva, minä olen käynyt siellä, Aava kertoi.

2.

Mina notkui ostoskeskuksessa ja katseli tavaroita, joita hänellä ei ollut varaa ostaa. Vaatteita, kosmetiikkaa, kenkiä, puhelimia, urheiluvälineitä. Niitä saattoi kuitenkin ihailla ja tunnustella maksamatta mitään, kunnes myyjät alkoivat luoda epäluuloisia ja moittivia katseita. Hän pujahti sisustustarvikkeita myyvään puotiin, josta hän piti erityisesti. Mina katseli pöyheitä peittoja ja tyynyjä, uskomattoman kauniita pussilakanoita ja muhkeita pyyhkeitä. Hänen olisi tehnyt mieli kosketella niitä, mutta hän ei uskaltanut. Narusta ja pajusta punotut korit viehättivät hänen silmäänsä, mutta myymälässä ei voinut viipyä kauan. Hänen piti olla sen näköinen, kuin hänellä olisi ostoaikeita.

Minalla ei ollut muutakaan paikkaa, mihin hän olisi voinut mennä. Kesä oli alkanut ja sen myötä kaikki lopunut. Tyttöryhmän ohjaajakin oli mennyt kesälomalle. Mikä oli kesäloma, sitä Mina ei oikein hahmottanut. Koululaisilla oli kesäloma, mutta että aikuisetkin menivät lomalle, saivat rahaa, vaikka eivät tehneet mitään ja rahoilla matkustivat ulkomaille. Minalle kesäloma tar-

koitti, ettei hänellä enää ollut viikoittaista tapahtumaa, jossa hän oli tavannut muita tyttöjä. Ei hän tyttöryhmän jäseniä ystävikseen voinut sanoa, mutta he olivat kuitenkin samanikäisiä nuoria, joiden kanssa saattoi puhua, sen verran kuin hän suomea osasi.

Mina pärjäsi arjessa pettävän hyvin, osasi sanoa moi ja kuis menee, mutta kun tytöt alkoivat löpötellä tekemisistään, Mina ei enää ymmärtänyt. Hän ei kuitenkaan halunnut näyttää typerältä, joten hän hymyili ja nyökäili, ikään kuin olisi hyvinkin ollut selvillä siitä, mistä puhuttiin.

Nyt Minalla ei ollut mitään tekemistä. Isä teki pitkää päivää tiskarina ravintolassa. Minakin olisi halunnut työhön, mutta isä ei päästänyt, ei edes samaan ravintolaan, missä itse työskenteli. Hän oli alkanut nähdä vaaroja ja uhkia kaikkialla sen jälkeen, kun äiti ja veli oli surmatu. Murhien vuoksi isä ajoi Minan tukan lyhyeksi, puki hänet pojaksi ja lähti Venäjän läpi pakoon. Isä pelkäsi täälläkin ja hoki, että ei saa herättää huomiota. Meidän pitää olla näkymättömiä. Emme saa näyttää hazaroilta. Ei saa erottua. Sinun pitää olla niin kuin suomalaiset tytöt.

Suomalaistytöt olivat outoja, röyhkeitä ja kovaäänisiä, kuin miehiä. Miten Mina olisi voinut olla kuin he? Hän ei osannut, hän oli toisennäköinen. Kukaan ei neuvonut, miten ollaan suomalainen tyttö.

Mina oli saanut tekstiviestin Aavalta. Siinä Aava kehui matkustaneensa Lappiin kesälomalle. Mina ei käsittänyt, mitä Aava teki Lapissa ja miksi hän siellä oli. Lapsista hän oli nähnyt kuvia, joissa oli laakeita vuoria, lunta ja peuroja. Minaa ei huvittanut vastata. Mitä hän olisi

voinut kertoa? *Olen lomalla täällä ostoskeskuksessa.* Aava eli toisenlaista elämää kuin Mina.

Aava halusi olla Minan ystävä, mutta Mina vierasti häntä. He olivat niin erilaiset. Aava oli rikas. Nytkin hän oli matkustanut Lappiin kesälomalle. Sellainen maksoi varmasti paljon. Mina oli käynyt pari kertaa Aavan luona mutta tuntenut olonsa epämurkavaksi. Hän ei kuulunut hienoon taloon, jollaisessa Aava asui tätinsä kanssa. Täti oli jonkinlainen noita, sekin pelotti Minaa. Aavan puhetta hän ei aina käsittänyt, sillä tämä puhui nopeasti ja vaikeita sanoja. Mina ei kuitenkaan kehdannut tunnustaa, ettei tajunnut, vaan yritti olla ymmärtäväisen näköinen. Aava oli äiditön niin kuin Minakin, sen hän oli ymmärtänyt, eikä Aavalla ollut isääkään. Minalla oli isä. Ketään muuta ei ollutkaan. Isä pelkäsi muita afganistanilaisia eikä pitänyt maanmiehiinsä yhteyttä, niin että Minakaan ei tuntenut muita hazaratyttöjä. Isä käski Minan olla kuin suomalaistyöt. Se ei ollut helppoa. Oli ollut vaikeaa jättää huivi pois. Olo oli tuntunut paljaalta. Vähitellen hän oli siihenkin tottunut, varsinkin kun hänen ystävänsä Jessi oli sitä mieltä, että huivi oli typerä ja vanhanaikainen.

Jessi tuntui tutulta. Hän oli samanlainen kuin Mina vaikka olikin suomalainen. Hän oli köyhä, ja hänen puhettaan Mina ymmärsi. Jessi puhui lyhyesti ja käytti usein samoja sanoja. Häneltä ja tyttöjen ryhmältä Mina olikin suomen kielensä oppinut. Jessinkin äiti oli kuollut, mutta hänellä oli isä niin kuin Minallakin.

Jessi oli tosiystävä. Hän oli auttanut Minaa monessa asiassa. Hän oli neuvonut paikan, josta jonottamalla

sai kassillisen ruokaa ja näyttänyt, kuinka kauppojen roska-astioista löytyi syömiskelpoisia pakkauksia. Jessi oli ohjannut Minaa kirpputoreille ja opettanut, kuinka niistä saattoi varastaa joutumatta kiinni. Jessi oli auttanut viemään tyhjiä pulloja automaattiin, joka vastineeksi sylkäisi lipukkeen. Paperilippusella kassa antoi rahaa tai tavaraa. Jessi oli myös etevä näpistämään samalla käynnillä kaupasta eikä hän pelännyt joutuvansa kiinni kassalla. Minan mielestä varastaminen oli häpeällistä, mutta sitä hän ei uskaltanut sanoa Jessille, joka uskalsi vaikka mitä. Jessi sanoi muutta mutkitta ihmisille, että pitäisi päästä kotiin, mutta bussilipusta puuttuu kaksi euroa. Ihmiset eivät ehkä uskoneet, mutta kaksi euroa oli suomalaisille niin pieni raha, että jotkut sen antoivat, vaikka moni sanoikin, ettei heillä ole rahaa, on vain kortti. Sekin oli kummallista. Suomalaiset eivät maksaneet rahalla vaan muovikortilla.

Joskus Jessillä oli paljon rahaa. Silloin tyttö oli vienyt Minan pizzalle tai hampurilaiselle, ja he olivat yhdessä menneet uimahalliin. Oli ollut ihanaa seistä kauan lämpimän suihkun alla, peseytyä ja pestä hiuksensa. Peseytymiseen ei muuten mahdollisuutta ollutkaan. Oli kyllä ollut hävettävää katsella alastomia naisia ja olla itsekin ilman vaatteita. Uimapuku Minalla oli, sellaisen hän oli Jessin avulla ostanut kirpparilta. Jessi osasi uida, mutta Mina ei uskaltanut altaaseen. Vesi pelotti vaikka houkuttelikin. Mina ei osannut uida eikä hän kehdanut mennä lastenaltaaseen räpiköimään. Hän odotteli yleensä Jessiä altaan reunalla tai pesutiloissa.

Mina käveli ostoskeskuksessa ja yritti vältellä vartijoiden katsetta. Vartijoita hän pelkäsi, vaikka ei ollutkaan tehnyt mitään luvaton. Häntä kauhistuttivat kaikki univormut: poliisit, sotilaat, ambulanssien ensihoitajat ja matkalipuntarkastajat. Virka-asuisen henkilön nähdessään hän tunsu vaistomaista piiloutumisen pakkoa, ja toisinaan hänet valtasi vapistuttava paniikki, joka salpasi hengityksen ja sai sydämen hakkaamaan epätahdissa.

Kukkakaupan ikkuna oli tyylikäs, hampurilaisravintolasta tunki herkullisia tuoksuja ja ranskanperunat ritisivät öljykeitimessä. Minan vatsa kurahti. Oli jo iltapäivä eikä hän ollut syönyt mitään aamiaisen jälkeen. Mina yritti unohtaa nälkäänsä ja keskittyä katselemaan kauniita tavaroita. Vaatekaupan rekeissä riippui vaatteita, sen vieressä myytiin sänkyjä, peittoja ja tyynyjä. Kampaamo, mehujä puristava kioski, kahvila, apteekki, silmälasija, kenkiä, leluja, astioita, urheiluvälineitä, kirjoja, makeisia, askartelutarvikkeita, meikkejä. Tavaraa oli valtavat määrät, jokaisessa ikkunassa oli torneittain, röykkiöittäin ja rivistöittäin purnukoita, esineitä ja vaatteita, mutta Minalle ne kaikki olivat saavuttamattomia, jotain, mitä suomalaiset saattoivat huvikseen ostella mutta hän ei.

Minan puhelin väräsi. Puhelin hänellä oli, sillä se oli isän mielestä tarpeellinen turvallisuuden vuoksi. Puhelua hänellä oli käytössään vain vähän, joten hän lähetti yleensä tekstiviestejä.

Viesti oli Jessiltä. Ystävä kertoi, mistä hänet ostoskeskuksessa saattoi löytää. Ilman puhelinta se olisi ollut mahdotonta. Ostoskeskuksen maailma oli oma maailmansa.

Mina löysi iloisen Jessin ostoskeskuksen aukiolta. Sitä ympäröivien pöytien takana myyjät eivät kiinnittäneet tyttöihin huomiota. Tytöt eivät näyttäneet siltä, että heille voisi myydä sähkösoittimen, nettiyhteyden, sanomalehden tilauksen tai silmälasien puhdistusainetta.

Jessi vilkutti ja kutsui Minaa luokseen.

– Tuu mukaan bailuihin, hän ehdotti.

Bailut olivat Minalle tuntematon sana ja Jessin täytyi selventää, että bailut tarkoittivat juhlia. Niihin oltiin menossa. Mina epäröi.

– Mulla ei ole sinne kutsu.

Jessi nosti kestokassia, jossa lasipullot kolahtelivat.

– Tässä on meidän kutsukortti. Tuu mukaan, siellä on kivaa porukkaa. Meidän ikäisiä ja vähän vanhempia.

Mina oli edelleen epävarma.

– Isä ei anna.

Jessi nappasi puhelimen Minalta, selasi yhteystietoja ja alkoi painella numeroita omaan puhelimeensa.

– Mitä sä teet? Mina ihmetteli.

– Mä laitan viestin sun isälle, että sä vietät perjantai-iltaa mun kanssani ystävien luona ja ne on luotettavia. Mulle voi vaikka soittaa, jos se haluaa kysyä.

Mina tempaisi puhelimensa takaisin itselleen.

– Et laita isä viesti. Sit se huutaa. Sen mielestä mä en saa mennä mihinkään. Mä vaan istuu kotona.

Jessi huokasi ja levitteli sormiaan. Sitten hän ehdotti:

– Älä kerro isälles. Mistä se sais tietää? Sehän on duunissa koko yön. Tullaan ajoissa takaisin. Ehditään ihan hyvin. Nyt on vasta iltapäivä.

– Mä en juo alkoholi.

– Ei sun tarvi. Mä vien niille viinaa, mutta ei meidän tarvi juoda. Pidetään hauskaa. Tanssitaan, syödään kaikkea hyvää, tavataan kivoja tyyppejä. Mä en halua mennä yksin. Kamoon, mä oon aina jelppeiny sua, tee sä nyt kerrankin mulle palvelus ja tuu mukaan.

Mina tunsi velvollisuutta mennä Jessin tueksi. Oli totta, että Jessi oli auttanut ja opastanut, Mina vain tullut perässä. Jessi oli tarjonnut jäätelöt ja pizzat, Mina ei koskaan mitään. Jessin kanssa oli syytä olla hyvissä väleissä. Mina vaistosi, että jos hän ei ollut Jessille mieliksi, tyttö sanoisi kepeästi ”no ei sit”, lähtisi kassiaan heilutellessä kävelemään ja jättäisi hänet ainiaaksi. Sitten hänellä ei olisi ketään.

Mina nyökkäsi. He lähtivät.

Matka oli pitkä, mutta Jessi tuntui osaavan tien. He matkustivat lähijunalla, sitten bussilla, sitten kävelivät. Jessin kassi kolisi, ja Mina pelkäsi, että heidät pysäytettäisiin, kassi tarkastettaisiin ja heidät vietäisiin poliisiasemalle. Jessi vaikutti huolettomalta ja vain nauroi, kun Mina kysyi, mistä hän oli saanut alkoholipulloja. Mina tiesi, ettei alkoholia myyvään liikkeeseen pääsyt ennen kuin oli täyttänyt kahdeksantoista. Jessi sanoi, että hänellä oli suhteita ja että hän oli tässä pelkkä kuriiri. Se oli outo sana, mutta Mina ei kysynyt sen merkitystä.

Minaa huolestutti, miten he pääsisivät takaisin, mutta Jessi vakuutti, että takaisintullessa heillä olisi rahaa ja silloin ajettaisiin makeasti taksilla tai pimeällä taksilla tai Uberilla.

Juhlat olivat suuren kerrostalon huoneistossa. Jessi painoi ovipuhelimen summeria ja huusi, että juomalähetys

tulossa. Kuului surahdus ja ovi aukesi. He nousivat hissillä yläkerrokseen. Meteli kuului rappukäytävään asti ja yltyi, kun ovi avattiin.

Jessi kasseineen katosi oitis peremmälle ja käski Minan odottaa. Mina tunsu olonsa orvoksi ja katui mukaan lähtemistään. Nyt oli kuitenkin liian myöhäistä eikä hän edes olisi osannut takaisin ilman Jessiä.

Nuoria ihmisiä oli asunto täynnä, monet humalassa, mikä pelotti Minaa. Kovaääninen, rytmikäs musiikki jytkytti, jotkut tanssivat ahtaassa tilassa. Joku poika nappasi Minaa vyötäröltä ja hönkäisi viininhajuisesti mutta ystävällisesti tämän kasvoille:

– Mitä mimmi?

Mina säikähti, pakeni pojan otteesta ja puikkelehti juhlijoiden välissä Jessiä etsien mutta ei löytänyt. Hän löysi perunalastuja ja söi niitä. Niistä tuli jano, mutta hän ei uskaltanut koskea pöydällä oleviin juomiin vaan kävi vessassa juomassa vettä hanasta.

Mina ajatteli, että nyt hän oli niin kuin suomalaiset nuoret, bailasi perjantaina ja piti hauskaa. Hetken verran hän tunsu vapautta ja voimaa. Hän oli uskaltanut tehdä jotain kysymättä isältä lupaa, jota ei olisi tullut. Tunne kuitenkin varisi nopeasti. Suomalaiset tytöt liikkuivat omin päin missä vain ilman veljiään tai isäänsä, mutta Minaa pelottivat humalaiset ihmiset. He toivat mieleen pahoja muistoja pakomatkalta. Hän olisi halunnut olla kotona ja katui lähtemistään mukaan. Miten täällä pitäisi käyttäytyä? Kuinka kauan täällä täytyi olla? Aamuun asti? Miksi Jessi oli jättänyt hänet yksin vieraiden ihmisten joukkoon?

– Mina! Täällä!

Jessi pöllähti jostain viinilasi toisessa kädessä, viinipullo toisessa ja halasi Minaa. Hän vakuutti, että hienosti meni ja nyt on fyrkkaa. Se tarkoitti rahaa, sen Mina tiesi. Jessi heilutteli viinipulloa ja oli hilpeällä mielellä.

Mina halusi lähteä, ja ihme kyllä, Jessi oli samaa mieltä. Jessi arveli paikalla olevan sellaista jengiä, että oli viisainta lähteä kalppimaan niin kauan kuin rahat olivat tallella.

– Mut ensin me otetaan selfie, Jessi sanoi.

Hän työnsi viinilasinsa Minalle, asetteli puhelimen sa kämmenkuppiin, ojensi käsivartensa suoraksi, nykäisi päätään taapäin, työnsi huulet törölleen ja hymyili puhelimelleen.

Hän kiskaisi Minan kainaloonsa ja painoi poskensa Minan poskeen.

– Smail! Jessi kehotti. – Hymyile nyt säkin. Oot ku hautajaisissa. Ei tää niin vakavaa ole.

– Mä en tykkää, että sä otat kuva, Mina esteli.

– En mä tätä someen laita, itelleni vaan. Dount vori, Jessi sanoi. – Sitten mennään. Mä oon tilannut kyydin.

Auto odotti ulko-ovella, mutta siihen astuminen kauhistutti Minaa. Entä jos taksikuski raiskaisi ja tappaisi, veisi heidän rahansa tai jättäisi heidät jonnekin metsätielle? He olivat kaksi nuorta tyttöä, joita kukaan ei suojellut.

Mina ei ollut koskaan ajanut taksilla, mutta Jessi osasi senkin. Hän ujuttautui näppärästi auton takapenkille, veti Minan perässään ja sanoi osoitteeksi metroaseman, jonka nimen Minakin tiesi.

– Osaatsä metrolla kotiin?

Mina nyökkäsi, vaikka iltamyöhään metrolla ajaminen häntä hirvittikin.

Taksinkuljettaja ei ryöstänyt eikä huijannut. Hän kuljetti Minan metroasemalle, josta Jessi jatkoi vielä matkaa, huiskutti ja lähetti lentosuukkoja Minalle auton takapenkiltä.

– Sii juu daaling! Jessi huusi.

Mina jäi seisomaan kadulle, heilautti epävarmasti kättään ja toivoi, ettei metrojunassa olisi humalaisia poikia, jotka huutelivat ja tulivat lähelle, saattoivat kopeloidakin.

KUKA PIITTA PAPERITTOMISTA?

Noora Näkijä joutuu tahtomattaan tutkimaan tapausta, jossa afgaanityttö katoaa kuin tuhka tuuleen.

Hazaravähemmistöön kuuluvat Mina ja hänen isänsä Farzad eivät ole saaneet turvapaikkaa Suomesta, joten he piilottelevat maassa paperittomina. Kun tytär katoaa, karkotusta pelkäävä isä ei uskalla kääntyä poliisin puoleen vaan toivoo apua selvänäkijältä.

Mutta miten päästä tytön jäljille, kun Näkijän selvänäkemisen kyky on ehkä pelkkä lause mainoslehtisessä?

Kaivatut on Näkijä-sarjan kolmas, itsenäinen osa.

KL 84.2
ISBN 978-952-382-762-2

www.docendo.fi

**CRIME
TIME**